

מכון הנרייטה סאלד
המכון הארצי למחקר במדעי ההתנהגות

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
האגף למחוננים ולמצטיינים

תוכנית מנחים-עמיתים לא הולך ברגל

עיון סמנטי בפועל הלך
בעברית המקראית בהשוואה
לעברית בת ימינו

חניך: הדר איקוניקוב,
מבואות עירון, כרכור

מנחה-עמיתה: ד"ר פנינה טרומר,
אוניברסיטת תל אביב

עבודת המחקר עוסקת במערך המשמעויות של הפועל הלך בלשון המקרא, תוך השוואה למערך המשמעויות בעברית בת ימינו. עבודה זו היא המשך עבודתה של ד"ר טרומר עם עמיתה למחקר אודות תזוזות המשמעות של הפעלים יצא, בא והלך בעברית בת ימינו.

מטרת המחקר ושיטת העבודה

מטרת המחקר היא חשיפת תמונת השימוש של הפועל הלך במקרא ובכתובות העבריות בנות זמנו של המקרא והשוואה לתמונת השימוש של פועל זה בעברית המדוברת בת ימינו. בדקנו 1346 היקרויות של הפועל הלך בהקשרן המלא במקרא על פי מראי המקומות שניתנו בקונקורדנציה לתנ"ך של מענדלקארן (תשל"ב), הוספנו גם בדיקה של הפועל בכתובות העבריות בנות זמנו של המקרא. במקרים שנדרשנו לפרשנות של הפסוק המסוים, פנינו לתנ"ך מקראות גדולות שם מופיעות הפרשנויות של רד"ק, רש"י, מצודת דוד, מצודת ציון וכן לתנ"ך עם פירוש "דעת מקרא".

לך חפש את החברים שלך

בעברית המדוברת בת ימינו קיימת תוספת משמעות ריגושית בשימוש בפועל הלך. ההבעה הסובייקטיבית-ריגושית היא מסימני ההיכר הבולטים של שפה חיה מדוברת.

מה הולך פה?!

הלך כמביע קיום משמש רק בעברית בת ימינו, ובנוסף משמש הפועל כמביע אי קיום, לא רק של בני אדם.

"אנשרי האיש אשר לא הלך בפעצת רשעים"

הן במקרא והן בעברית בת ימינו שימוש מטפורי נרחב של הלך להבעת התנהלות חברתית.

"כל הנחלים הלכים אל-הים"

הפועל הלך במקרא, וגם בכתובות, כללי הרבה יותר מ"הלך" בעברית בת ימינו. במקרא הלך מסמן כל תנועה ממקום למקום לאו דווקא ברגליים, בעוד שבעברית בת ימינו – הרגליים אחראיות לתנועת ההליכה.

